

GESCHICHTE

Helyi tanterv

2019

Készült a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) kormányrendelet, a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet, a két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelvének kiadásáról szóló 4/2013. (I. 11.) EMMI rendelet 4. melléklete (Kerettanterv a két tanítási nyelvű általános iskolai, középiskolai célnyelvi civilizáció tantárgy oktatásához), a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet 3. melléklete (3.2 Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek) és az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V.24) OM rendelet Német célnyelvi civilizáció (10. Történelmi ismeretek, 12. Művészeti ismeretek) középszinten meghatározott követelmények alapján.

Bevezetés – Célok és feladatok

A Geschichte tantárgy tanításának az a célja, hogy a célnyelv használatával a tanulók tájékozottá váljanak a célnyelvi országok, elsősorban Németország történelmében. Ez felöleli a célországok, elsősorban Németország történelmét, politikai földrajzát, gazdaságát, társadalmi viszonyait, tudománytörténetét, művészettörténetét, valamint a mindennapi élet kultúráját is.

A műveltségi tartalmak feldolgozása a kulcskompetenciák fejlesztésével együtt hozzájárul a tanulók személyiségfejlődéséhez; az önálló ismeretszerzés, a tájékozódás, a véleményformálás képessége mellett csiszolja a társas kompetenciákat; növeli az elfogadás, a tolerancia képességét; fejleszti a célnyelvi kommunikációs kompetenciát.

A tanulók a tanulmányozott országok történelmének csomópontjait összehasonlítják a magyar történelmi ismereteikkel, így kiteljesedik az egyetemes és a magyar műveltségéről alkotott képük, és el tudják helyezni a célnyelvi történelmet a magyarság történelmével együtt az egyetemes értékrendben.

A tanulók információszerzés közben megtanulnak a célnyelven jegyzetelni, rendszeresen használják az önálló, áttekinthető, lényegkiemelő jegyzetelési technikákat a hangzó és az írott szövegek feldolgozásakor. Geschichte tanulmányaik hozzájárulnak ahhoz, hogy gondolataikat, megállapításaikat kifejezzék és szabatosan indokolják a célnyelven. A tantárgy jó lehetőséget kínál a kooperatív tanulási technikák alkalmazására.

Megismerik a célnyelvi országok, elsősorban Németország történelmének kulcsfontosságú eseményeit, az állam demokratikus felépítését, az állampolgári jogokat, az aktuális politikai és társadalmi törekvéseket. Megtanulják az emberi jogok tiszteletét, az egyenlőség, a demokrácia, a vallási és etnikai sokszínűség megbecsülését. Tájékozódnak a célnyelvi országok kulturális örökségéről a tárgyak, épületek, terek kultúrájában, az irodalomban, a zenében, a vizuális művészetekben a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó és a mozgókép segítségével. A tantárgy hozzájárul ahhoz, hogy a tanulóknak pozitív attitűd alakuljon ki a művészetek, a művészi kifejezés sokfélesége iránt, nyitottakká váljanak az esztétikai élmények befogadására.

Az önálló és csoportos problémamegoldó tevékenységek, a kooperatív módszerek alkalmazása felkészíti a tanulókat a csoportban folyó közös munkavégzésre. Megtanulják, hogyan alkalmazkodjanak társaikhoz, hogyan osszák meg ismereteiket, hogyan fogadják el, vagy hogyan vitassák mások véleményét. Kialakul reális önértékelésük, megtanulják elfogadni a kritikát, és mások értékelésének kulturált módját is gyakorolhatják. A folyamat eredményeképpen fejlődik személyiségük, erősödik belső motivációjuk, és kialakulnak önálló tanulási stratégiáik, ami az egész életen át tartó tanulás elengedhetetlen feltétele.

Általános fejlesztési célok, követelmények

1. Ismeretszerzés célnyelven

Ismeretszerzés célnyelven írott, vagy hallott történelmi forrásokból, statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból, szépművészeti és képzőművészeti alkotásokból, képi forrásokból. Önálló információgyűjtés célnyelven az adott történelmi témához a különböző médiumokból, az információk önálló értelmezése, összevetése, az ismeretlen nyelvi elemek jelentésének kikövetkeztetése, lényeges és specifikus információk felismerése, kiemelése, rendszerezése és értékelése, valamint különböző típusú forrásokból származó információk összevetése. Önálló jegyzetkészítés célnyelven.

Szépirodalmi és képzőművészeti alkotások, filmek és képi források (fényképek, karikatúrák stb.) felhasználása a célországokban élő emberek gondolkodásmódjának, szokásainak, életvitelének megértéséhez és bemutatásához. Segédkönyvek, kézikönyvek, atlaszok, lexikonok használata. Az olvasottak alapján lényegyet kiemelő jegyzetek készítése célnyelven.

Az interneten található digitális források önálló felhasználása, azok előnyeinek, korlátainak és kockázatainak ismeretével.

2. Kritikai gondolkodás

A célnyelvi országok, elsősorban Németország társadalmi, politikai, erkölcsi problémáinak felismerése, megfogalmazása, a tanult ismeretek problémaközpontú elrendezése. A lényeg kiemelése, tételmondat megfogalmazása, szövegtömörítés, szöveg átfogalmazása adott szempont szerint. Sorsdöntő történelmi események hatásainak elemzése. Adott témával kapcsolatos eltérő vélemények felismerése és értékelése. Tények és vélemények megkülönböztetése a hagyományos és a digitális médiumokban. Elfogultság, manipulatív szándékok, érvelési hibák felismerése. Különböző források vizsgálata a hitelesség szempontjából. Kérdések, felvetések önálló megfogalmazása a célnyelvi országokról tanult ismeretek kapcsán. Az egyes társadalmi jelenségek hátterének, okainak keresése, érvek gyűjtése a feltevések mellett és ellen, valamint azok kritikai értékelése. Önálló vélemény megfogalmazása történelmi eseményekről, szereplőkről.

3. Kommunikáció és problémamegoldás célnyelven

Összefüggő szöveg alkotás önállóan írásban és szóban a célnyelvi országokra jellemző történelmi kulcsfogalmak azonosításával és helyes használatával. Beszámoló, kiselőadás tartása célnyelven változatos forrásokból származó szövegek alapján. Az érvelés szerkezetének, a bizonyítás módjainak ismerete, cáfolat és ellenérvek megfogalmazása, érvrendszer felépítése, logikus és tárgyilagos érvelés. Cáfolat és ellenérvek megfogalmazása. Saját vélemény érthető, árnyalt megfogalmazása, mások érvelésének megértése, elfogulatlan összefoglalása, véleménykülönbségek tisztázása, saját álláspont továbbfejlesztése. Esszéírás; saját nézőpont kifejtése, ellentétes álláspontok ütköztetése, a probléma világos megfogalmazása, következtetések levonása.

4. Tájékozódás időben és térben

Kronológiai adatok rendezése, események csoportosítása korok szerint. A célországok, elsősorban Németország történelmének összevetése a magyar történelem (eltérő) időbeli ritmusával és a kölcsönhatások elemzése. Események, jelenségek leolvasása történelmi térképekről, elhelyezésük a megfelelő történelmi korszakban, néhány dátum ismerete. A célországok fejlődése, kultúrája szempontjából fontos történelmi helyszínek azonosítása a térképen. Különböző korszakok térképeinek összehasonlítása, a történelmi tér változásainak leolvasása különböző (pl. népsűrűséget, vallási megoszlást ábrázoló) térképekről. A földrajzi környezet szerepének felismerése az egyes kultúrák és államok kialakulásában. Geopolitikai következmények megfogalmazása.

A tanórán alkalmazható módszerek, munkaformák

- Monológikus előadás: Tanári leírás, jellemzés vagy magyarázat egy-egy témakör fontosabb tényeinek, összefüggéseinek a megvilágítására.
- Dialógikus kommunikáció: Az emberi természet műveltséganyagához kapcsolódó témák, esettanulmányok közös megbeszélése.
- Vita: Eltérő vélemények, álláspontok ütköztetése, következtetések levonása.
- Reflektálás: Tanári, tanulói ellenérvek, eltérő álláspontok kifejtésén és összevetésén. Helyes érvelés a saját vélemény megvédése érdekében. Toleráns vitakultúra formáinak gyakorlása.
- Dramatizálás: Fantázia és szerepjátékok bemutatása egy-egy témakör plasztikus ábrázolására.
- Alkotás, kutatás: Önálló, írásos és vizuális produktumok készítése. Egy témakörhöz kapcsolódó művészeti, irodalmi, zenei és történelmi alkotások felhasználása, az adott téma komplex szemléltetése érdekében.
- Csoportmunka: Történelmi témakörök, esettanulmányok vagy szemelvények feldolgozásakor ajánlott munkaforma.

A tanterv alkalmazásához szükséges képesítési követelmények és tárgyi feltételek

A Geschichte tantárgynak megfelelő történelem szakos tanár és az iskolai nevelés-oktatás nyelvének tanítására jogosító némettanár, német nyelvtanár szakképzettség, Magyarországon honosított oklevél alapján az adott évfolyamon az adott tantárgy tanításához előírt, a tanítás nyelvének megfelelő pedagógus végzettség és szakképzettség.

A tantárgyat tanító pedagógus rendszeresen figyelemmel követi a tantárgya módszertani újításait, és beépíti ezeket a mindennapi tanítási gyakorlatába. Képes értéksemlegességet

mutatni. Segítő attitűddel rendelkezik. Hiteles tudás, toleráns magatartás, előítélet mentesség jellemzi nemzeti, etnikai, és vallási tekintetben. A Geschichte tantárgy hatékony oktatásához szükséges, hogy a pedagógus felismerje az egyes diákok érdeklődési körét illetve erősségeit, így ösztönözze őket az egyéni kutatásban és gyűjtőmunkában.

A hatékony tanulás legfontosabb személyi feltétele a kis csoportlétszám, az osztott csoport, mert így mindenkivel kiegyensúlyozottan tud foglalkozni a szaktanár, képes irányítani az egyéni vagy pármunkát, és összehangolni a néhány fős csoportok tevékenységét a csoportmunka során.

A legfontosabb tárgyi feltételt a tanterem célszerű berendezése biztosíthatja. Célszerű a célnyelvű órákat olyan tanteremben tartani, ahol mozgatható asztalok vagy padok, illetve székek állnak rendelkezésre. Ez a kommunikációt elősegítő ülésrend kialakításához szükséges. Legyen lehetőség az órán elkészített tárgyak (pl. képek) és szemléltetőeszközök elhelyezésére.

Legyen a teremben lehetőleg CD- és/vagy DVD lejátszó, interaktív tábla. Legyen minden tanulónak hozzáférhető helyen külön felszerelése a manipulatív tevékenységekhez: olló, ragasztó, filctollak stb.

A tankönyvek kiválasztásának elvei

Fontos alapelv, hogy nem a tankönyv hivatott meghatározni az oktatást, hanem a koncepcionális, tanterv-alapon végiggondolt oktatás megvalósításához kell kiválasztani a megfelelő tankönyvet, tankönyvcsaládot.

A tankönyv akkor hasznos eszköze a Geschichte tantárgy oktatásának, ha a történelmi ismeretátadást és az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztését autentikus (szak)nyelvhasználattal célozza, akkor korszerű, ha eleget tesz a NAT-ban megfogalmazott előírásoknak, korszerű a módszertana, bőségesen tartalmaz forrásanyagot és az azok feldolgozását segítő kérdéseket. Egy tankönyv akkor jó, ha a tanárnak öröm tanítani belőle, és

a tanulónak öröme tanulni belőle. Lényeges szempont a kiválasztásban, hogy a tankönyv feleljen meg az életkori sajátosságoknak. Legyen a tankönyv tartalmában és kivitelezésében motiváló, a tanulás iránt kedvet ébresztő.

Javasolt tankönyvek az iskolai könyvtári állományból

Stationen 2, Verf. Floiger, Tscheegg, Edition Hölzel

Zeitbilder 6 – 8, ÖBV

Geschichte und Geschehen A2 – A4, Klett – Verlag,

Putzger Historischer Weltatlas, Edition Hölzel

A tanulók teljesítményének értékelése

Az értékelésnek a tanulás teljes időtartama alatt az a legalapvetőbb funkciója, hogy motiválja a tanulót az célnyelvi tartalmak tanulásában. Ezért a visszajelzés is mindig elsősorban pozitív; a kevésbé sikeres, javításra szoruló fejlesztések csak a pozitívumokhoz képest kaphatnak hangsúlyt. A tanuló maga is egyre inkább képessé válik saját eredményeinek, eredményességének értékelésére mind a tanóra, mind a tanórán kívül folytatott idegennyelvi kommunikáció során.

Kialakul emellett az a funkció is, hogy visszajelzést adjon arról, a tanuló a készség-fejlesztés területén az adott időpontban (a tanév közben folyamatosan vagy a tanév végén) éppen hol tart. Visszajelzés a tanulónak (és a szülőnek), hogy melyek az erős és gyenge pontjai, milyen attitűd jellemzi a célnyelven való tanuláshoz való viszonyát, honnan meríthet bátorítást, önbizalmat, illetve hová kell még energiát befektetnie.

Fontos, hogy az értékelés rendszeres legyen, tartalmazzon formális (pl. dolgozat) és nem formális (órai munka, aktív részvétel a tananyag feldolgozásában) elemeket. Az értékelés során is ügyelni kell a differenciálás elvére, például külön feladatokkal ösztönözhetjük a motiváltabb tanulókat.

Az értékelés módját, formáit a szaktárgyi munkaközösség, ill. az iskola házirendje határozza meg. (dolgozatírás rendje, számonkérés formái: pl. a szaktanár által összeállított tesztek, szódolgozatok, levelek, fogalmazások valamint prezentációk, ponthatárok; a szóbeli felelet különböző típusai, referátumok, stb.) Minden nagyobb témakört írásbeli témazáró dolgozattal ellenőrzünk. Az értékelés szempontjai: tárgyi tudás, szakszókincs, szövegértés, elemző

feladatok megoldása és eseményeket alakító tényezők önálló feltárása, szóbeli és írásbeli kifejezőképesség.

Órakeret

Évfolyam	Óraszám (heti lebontásban)	Óraszám (éves lebontásban)
11. évfolyam	1 óra	36 óra
12. évfolyam	1 óra	32 óra

11. évfolyam

A tanulók már több éve tanulják a célnyelvi civilizáció tantárgyat, számos olyan ismerettel rendelkeznek a célnyelvi országokról, azok társadalmáról, kultúrájáról, melyek további ismeretek megszerzésére, a már meglévő tudás bővítésére, más szempontú vizsgálatára motiválják őket. Eljutottak a Közös Európai Referenciakeret hatfokú skálájának minimum negyedik szintjére (B2). Kellő tapasztalattal, tudással rendelkeznek ahhoz, hogy a körülöttük lévő világot tágabb kontextusban is értelmezni tudják, nyelvi ismereteiknek köszönhetően pedig széleskörű célnyelvi információszerzésre és viszonyításra képesek. A nevelési célok közül ezen a szinten a tanulás tanítása kiemelt fontosságú, hiszen a tanulóknak a 11. évfolyam végére olyan tanulási képességekkel kell rendelkezniük, amelyek lehetővé teszik az önálló és kritikus ismeretszerzést idegen nyelven, valamint nyelvtudásuk önálló fenntartását és továbbfejlesztését további tanulmányaik és munkájuk során, egész életükön át.

A tanulók a tantárgy tanulása közben mélyebben megismerik a célnyelvi országok történelmét, gazdaságát, kultúráját, művészetét. Összehasonlítják magyar megfelelőikkel, és megtanulják ugyanilyen szempontok szerint hazánkat is bemutatni. Az így megszerzett tapasztalatok erősítik interkulturális készségeiket, és segítik őket abban, hogy hazájuk értékeit is felfedezzék, tudatosabban kezeljék.

A tanulók a tantárgy jellegéből adódóan a különböző tantárgyak keretében szerzett meglévő és új ismereteiket szintetizálják, más nézőpontokból vizsgálják.

A tantárgy tanítása során lehetőséget kell biztosítani az önálló kutatómunkára, az egyéni és csoportos előadásokra, tárgyilagos és kulturált vitákra, döntéshozatali folyamatok szimulációjára, prezentációk, audiovizuális műsorok készítésére stb.

Továbbra is kiemelt szerepet kapnak a kooperatív tanulásszervezési eljárások és az IKT-kompetenciák alkalmazása. A jól megválasztott tanórai feladatok és témák segíthetik a tanulókat a jövőjüket érintő fontos döntések meghozatalában is.

Tematikai egység	A célnyelvi országok történelme a felvilágosodásig	Órakeret 36 óra
Előzetes tudás	<p>A tanuló előző évi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően számos ismerettel rendelkezik a történelemtől, művészetektől és ezek szerepéről a mindennapi életben.</p> <p>Azonosítani tudja a korábbi korokban élt emberek, közösségek élet-, gondolkodás- és szokásmódjait, felismeri a különböző államformák működési jellemzőit.</p> <p>Ismeri és alkalmazza a történelem értelmezését segítő kulcsfogalmakat és egyedi fogalmakat, az árnyalt történelmi tájékozódás és gondolkodás érdekében.</p> <p>Az nagy történelmi személyiségek, nemzeti hősök cselekedeteit a közösségek érdekében végzett tevékenységek szempontjából értékeli, tud példákat mondani különböző korok eltérő értékítéleteiről egy-egy történelmi személyiség kapcsán.</p> <p>Tudja, hogy az egyes népeket vallásuk és kultúrájuk, életmódjuk alapján tudjuk megkülönböztetni. Felismeri, hogy a vallási előírások, valamint az államok által megfogalmazott szabályok döntő mértékben befolyásolhatják a társadalmi viszonyokat és a mindennapokat.</p> <p>Tudja, hogy a történelmi jelenségeket, folyamatokat társadalmi, gazdasági, szellemi tényezők együttesen befolyásolják.</p> <p>Ismeri a világ és az európai kontinens eltérő fejlődési irányait, ezek társadalmi, gazdasági és szellemi hátterét. Tudja azonosítani Európa különböző régióinak eltérő fejlődési útjait.</p> <p>Felismeri a meghatározó vallási, társadalmi, gazdasági, szellemi összetevőket egy-egy történelmi jelenség, folyamat értelmezésénél.</p> <p>Tudja értelmezni az eltérő uralkodási formák és társadalmi, gazdasági viszonyok közötti összefüggéseket.</p> <p>Nyelvtudása eléri a Közös Európai Referenciakeret (KER) szerinti B2 szintet.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló használja a tömegkommunikációs eszközöket információgyűjtésre és általános műveltségének szélesítésére; tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szókincs használatával beszélni a célnyelvi országok történelméhez kapcsolódó kérdésekről a megnevezett korokban. Tisztában van az általános műveltséghez tartozó történelmi témákkal, és ismeri a célnyelvi országok és hazánk kiemelkedő történelmi személyiségeit, művészeit, tudósait.</p>	
Ismeretek, fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
<p>1. A német történelem kezdetei (2 óra)</p> <p>A germán törzsek és életmódjuk</p> <p>2. A középkor</p>		<p><i>Földrajz:</i> Európa természeti adottságai</p>

<p>2.1. A kora középkor (3 óra)</p> <p>A Frank Birodalom történetének főbb állomásai. A hűbériség kialakulása.</p> <p>I. Ottó birodalomépítő politikájának lényege.</p>	<p><i>Történelem és állampolgári ismeretek: a Frank Birodalom a honfoglalás és a kalandozások kora</i></p>
<p>2.2. A középkori német birodalom fénykora és hanyatlása (XI-XV. századig) (4 óra)</p> <p>Német városalapítások, városszövetségek.</p> <p>A svájci Eidgenossenschaft kialakulása és küzdelmei</p>	<p><i>Történelem és állampolgári ismeretek: gazdasági fellendülés és a középkori városok születése</i></p>
<p>2.3. Mindennapok a középkorban (4 óra)</p> <p><i>Püspökség- és kolostoralapítások szerepe, a szerzetesrendek tevékenysége.</i></p> <p>Nemesi, polgári és paraszti életformák.</p> <p>A lovagi kultúra és értékrend főbb elemei. <i>Walter von der Vogelweide lírája.</i></p>	<p><i>Történelem és állampolgári ismeretek: hétköznapi élet a középkorban</i></p>
<p>2.6. Művelődés és művészetek a középkorban (2 óra)</p> <p>A romanika és a gótika stílusjegyeinek bemutatása példákon keresztül.</p>	<p><i>Vizuális kultúra: román stílus, gótika</i></p>
<p>3. A reformáció és az ellenreformáció kora (XVI-XVII. század)</p> <p>3.1. A humanizmus és a reneszánsz (2 óra)</p> <p>A német humanizmus jellemző jegyei és néhány képviselője.</p> <p>A német reneszánsz stílusjegyeinek bemutatása példákon keresztül.</p> <p>3.2. A reformáció (8 óra)</p>	<p><i>Történelem és állampolgári ismeretek: humanizmus és reneszánsz, a világkép változása</i></p> <p><i>Vizuális kultúra: reneszánsz</i></p>

<p>A reformáció előzményei és főbb irányzatai (lutheránus, kálvinista) és elterjedése a német nyelvterületen.</p> <p>Luther Márton bibliafordításának jelentősége.</p> <p>A könyvnyomtatás felfedezése és hatása</p> <p>3.3. Az ellenreformáció (2 óra)</p> <p>Az ellenreformáció kibontakozása és hatása.</p> <p>Vallási üldözöttség, művelődés, iskolaalapítások.</p> <p>3.4. A barokk művészet (2 óra)</p> <p>A barokk építészet jellemző jegyeinek ismertetése néhány világhírű építészeti alkotás bemutatásán keresztül.</p> <p>A barokk zene egy-két kiemelkedő alakjának és azok munkásságának rövid bemutatása.</p> <p>4. Az abszolutizmus kora</p> <p>4.1. A felvilágosodás (2 óra)</p> <p>A német felvilágosodás politikai és társadalmi vonatkozásai.</p> <p><i>A német felvilágosodás alapeszméi.</i></p> <p>4.2. A felvilágosult abszolutizmus (4 óra)</p> <p>A felvilágosult abszolutizmus jellemzői Ausztriában és Poroszországban.</p> <p><i>Németek betelepítése Mezőberénybe.</i></p>	<p><i>Történelem és állampolgári ismeretek:</i> reformáció, katolikus megújulás, lutheri tanok</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a barokk stílus (Wiener Karlskirche, Dresdner Zwinger)</p> <p><i>Ének-zene:</i> a barokk zene. (Bach, Händel)</p> <p><i>Filozófia:</i> a felvilágosodás filozófusai, a német idealizmus (Kant, Hegel)</p> <p><i>Történelem és állampolgári ismeretek:</i> a felvilágosult abszolutizmus, a Magyar Királyság újjászervezése és helye a Habsburg Birodalomban</p>
<p>Értelmező kulcsfogalmak</p>	<p>Historischer Zeitraum, historische Quellen, Ursachen und Folgen, Entwicklung und Bestehen</p>

Tartalmi kulcsfogalmak	Gesellschaft, sozialer Aufbau, Bevölkerungswachstum, Lebensweise, Stadt, Wirtschaft, Produktion, Handel, Fernhandel, Geldwirtschaft, Markt, Politik, Staat, Monarchie, Verwaltung, staatliche Gewalten, Gewaltenteilung, Religion, Religionsfreiheit, Toleranz, Menschenrechte,
Fogalmak, adatok	<p><i>Fogalmak:</i> Völkerwanderung, Germanenstämme, Landnahme, Pfalz, Reisekönigtum, Reichskirche, Personenverbandstaat, Papst, Kaiser, Investiturstreit, Leibeigene, Adel, Lehenswesen, Mittelalter, Kloster, Orden, Benediktiner, Rittertum, Minnesang, Stadtrecht, Zunft, Stapelrecht, Hanse, Bürger, Patrizier, Stadtrat, Neuzeit, Renaissance, Humanismus, Reformation, Konfession, Ablass, Gegenreformation, höfischer Absolutismus, aufgeklärter Absolutismus, Aufklärung, Volkssouveränität, Einrichtungswerk</p> <p><i>Személyek:</i> Karl der Große, Otto I., Luther, Calvin, Karl V., Gutenberg, Maria Theresia, Joseph II., Friedrich II., Kant, Hegel,</p> <p><i>Topográfia:</i> Aachen, Merseburg, Augsburg, Stift Melk, Wittenberg, Preußen</p> <p><i>Kronológia:</i> 800, 843, 933, 955, 1517, 1555, 1740-1780, 1780-1790</p>

A tantárgy tartalmi szabad 10%-os keretében tanított tartalmak a Célnyelvi civilizáció tantárgy emelt szintű érettségi követelményeiből beemelt, illetve helytörténeti tartalmak. A fenti táblázatban dőlt betűs jelöléssel.

12. évfolyam

A tanulók már több éve tanulják a célnyelvi civilizáció tantárgyat és egy éve a Geschichte tantárgyat, számos olyan ismerettel rendelkeznek a célnyelvi országokról, azok társadalmáról, kultúrájáról, melyek további ismeretek megszerzésére, a már meglévő tudás bővítésére, más szempontú vizsgálatára motiválják őket. Eljutottak a Közös európai referenciakeret hatfokú skálájának (KER) B2/C1 szintjére. Kellő tapasztalattal, tudással rendelkeznek ahhoz, hogy a körülöttük lévő világot tágabb kontextusban is értelmezni tudják, nyelvi ismereteiknek köszönhetően pedig széleskörű célnyelvi információszerzésre és viszonyításra képesek. A nevelési célok közül ezen a szinten a tanulás tanítása kiemelt fontosságú, hiszen a tanulóknak a 12. évfolyam végére olyan tanulási képességekkel kell rendelkezniük, amelyek lehetővé teszik az önálló és kritikus ismeretszerzést idegen nyelven, valamint nyelvtudásuk önálló fenntartását és továbbfejlesztését további tanulmányaik és munkájuk során, egész életükön át.

A tanulók a tantárgy tanulása közben mélyebben megismerik a célnyelvi országok történelmét, gazdaságát, kultúráját, művészetét. Összehasonlítják magyar megfelelőikkel, és megtanulják ugyanilyen szempontok szerint hazánkat is bemutatni. Az így megszerzett tapasztalatok erősítik interkulturális készségeiket, és segítik őket abban, hogy hazájuk értékeit is felfedezzék, tudatosabban kezeljék.

A tanulók a tantárgy jellegéből adódóan a különböző tantárgyak keretében szerzett meglévő és új ismereteiket szintetizálják, más nézőpontokból vizsgálják.

A tantárgy tanítása során lehetőséget kell biztosítani az önálló kutatómunkára, az egyéni és csoportos előadásokra, tárgyilagos és kulturált vitákra, döntéshozatali folyamatok szimulációjára, prezentációk, audiovizuális műsorok készítésére stb.

Továbbra is kiemelt szerepet kapnak a kooperatív tanulásszervezési eljárások és az IKT-kompetenciák alkalmazása. A jól megválasztott tanórai feladatok és témák segíthetik a tanulókat a jövőjüket érintő fontos döntések meghozatalában is.

Tematikai egység	Az iparosodás korának történelme napjainkig	Órakeret 30 óra
------------------	---	--------------------

<p>Előzetes tudás</p>	<p>A tanuló előző évi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően számos ismerettel rendelkezik a történelemtől, művészetektől és ezek szerepéről a mindennapi életben.</p> <p>Azonosítani tudja a korábbi korokban élt emberek, közösségek élet-, gondolkodás- és szokásmódjait, felismeri a különböző államformák működési jellemzőit.</p> <p>Ismeri és alkalmazza a történelem értelmezését segítő kulcsfogalmakat és egyedi fogalmakat, az árnyalt történelmi tájékozódás és gondolkodás érdekében.</p> <p>Az nagy történelmi személyiségek, nemzeti hősök cselekedeteit a közösségek érdekében végzett tevékenységek szempontjából értékeli, tud példákat mondani különböző korok eltérő értékítéleteiről egy-egy történelmi személyiség kapcsán.</p> <p>Tudja, hogy az egyes népeket vallásuk és kultúrájuk, életmódjuk alapján tudjuk megkülönböztetni. Felismeri, hogy a vallási előírások, valamint az államok által megfogalmazott szabályok döntő mértékben befolyásolhatják a társadalmi viszonyokat és a mindennapokat.</p> <p>Tudja, hogy a történelmi jelenségeket, folyamatokat társadalmi, gazdasági, szellemi tényezők együttesen befolyásolják.</p> <p>Ismeri a világ és az európai kontinens eltérő fejlődési irányait, ezek társadalmi, gazdasági és szellemi hátterét. Tudja azonosítani Európa különböző régióinak eltérő fejlődési útjait.</p> <p>Felismeri a meghatározó vallási, társadalmi, gazdasági, szellemi összetevőket egy-egy történelmi jelenség, folyamat értelmezésénél.</p> <p>Tudja értelmezni az eltérő uralkodási formák és társadalmi, gazdasági viszonyok közötti összefüggéseket.</p> <p>A tanuló nyelvtudása eléri a Közös európai referenciakeret B2/C1 szintjét.</p>
------------------------------	--

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A tanuló használja a tömegkommunikációs eszközöket információgyűjtésre és általános műveltségének szélesítésére; tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szókinccsel használatával beszélni a célnyelvi országok történelméhez kapcsolódó kérdésekről a megnevezett korokban. Tisztában van az általános műveltséghez tartozó történelmi témákkal, és ismeri a célnyelvi országok és hazánk kiemelkedő történelmi személyiségeit, művészeit, tudósait.</p>	
<p>Ismeretek, fejlesztési feladatok</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>5. Az iparosodás kora</p> <p>5.1. A német nemzetállam születése (2 óra)</p> <p>A német nemzetállam kialakulása.</p> <p>5.2. Az ipari forradalom (6 óra)</p> <p>Az ipari forradalom és hatásai a német nyelvterület gazdaságára és környezetére.</p> <p>A szociális kérdés.</p>		<p><i>Történelem és</i></p> <p><i>Erkölcstan; etika:</i> állampolgárság és nemzeti érzés, a szabadság rendje: jogok és kötelességek, magánérdek és közjó részvétel a közéletben</p> <p><i>Történelem és állampolgári ismeretek:</i> a XIX. század eszméi, nemzetállami törekvések Európában</p> <p><i>Történelem és állampolgári ismeretek:</i> az ipari forradalom és hatásai, az iparosodás új szakaszának hatásai (társadalom, gondolkodás, életmód, épített és természetes környezet)</p> <p><i>Földrajz:</i> urbanizációs folyamatok és hatásaik</p> <p><i>Biológia-egészségtan:</i> környezet és fenntarthatóság</p> <p><i>Etika:</i> a társadalmi igazságosság kérdése</p> <p><i>Filozófia:</i> Marx</p>

6. A német nyelvű országok a XX. században

6.1. Az I. világháborút lezáró békék hatása Németországra és

Ausztriára (2 óra)

Az I. világháborút lezáró Versailles-i és St. Germain-i békék területi és etnikai vonatkozásai.

6.2. A Weimari Köztársaság (3 óra)

A Weimari Köztársaság létrejötte, működése és összeomlásának okai.

Az arany húszas évek.

A Bauhaus

6.3. A nemzetiszocializmus (5 óra)

A nemzetiszocializmus hatalomra jutásának körülményei.

A náciizmus ideológiájának elemzése (pl. fajelmélet, élettér elmélet).

A náci Németország jellemzői. Németország háborús érdekei.

Az ellenállás formái.

A náciizmus bukása.

A mezőberényi németek kitelepítése.

Történelem és állampolgári ismeretek: az első világháborút lezáró békerendszer

Földrajz: Európa domborzata és vízrajza

*Vizuális kultúra: műalkotások elemzése, művészettörténeti korszakok stílusjegyei
Mozgóképkultúra és médiaismeret: tömegkommunikáció, médiumok hatása a mindennapi életre, filmművészet
Ének-zene: az avantgárd zene, a dzsessz.
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: történelmi korok, események; a kultúra és a történelem összefüggései*

Történelem és állampolgári ismeretek: a nemzeti szocialista ideológia és a náci diktatúra jellemzői

Etika: az intolerancia, a gyűlölet, a kirekesztés, a rasszizmus

Testnevelés és sport: olimpiatörténet – a berlini olimpia (1936)

<p>6.4. A két német állam megalakítása és fennállása (6 óra)</p> <p>A két német állam megalakításának főbb állomásai (1945-49).</p> <p>Az eltérő gazdasági, politikai és társadalmi fejlődés jellemzői.</p> <p>6.5. A német újraegyesítés (4 óra)</p> <p>Az újraegyesítés gazdasági, politikai előzményei.</p> <p>A német újraegyesítés főbb állomásai.</p> <p>Az egyesítést követő gazdasági és szociális nehézségek.</p> <p>7. A német nyelvű országok és Magyarország történelmi kapcsolatai (2 óra)</p>	<p><i>Történelem és állampolgári ismeretek:</i> a hidegháborús szembenállás, a kétpólusú világ, a megosztott Európa</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a politikai rendszerek és az állampolgárok közötti viszony történelmi formái</p> <p><i>Történelem és állampolgári ismeretek:</i> a kétpólusú világrend megszűnése</p> <p><i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> dokumentumfilmek, híradók elemzése</p>
<p>Értelmező kulcsfogalmak</p>	<p>historischer Zeitraum, historische Quellen, Ursachen und Folgen, historische Fakten, historischer Standpunkt, Entwicklung und Bestehen</p>
<p>Tartalmi kulcsfogalmak</p>	<p>Gesellschaft, sozialer Aufbau, Bevölkerungswachstum, Lebensweise Nation, Identität</p> <p>Wirtschaft, Produktion, Handel, Welthandel, Absatzmarkt, Ressourcen, Wirtschaftskrise, Wirtschaftskraft, Kooperation</p> <p>Politik, Staat, Monarchie, Verwaltung, staatliche Gewalten, Gewaltenteilung, Souveränität, Republik, Demokratie, Diktatur, Widerstand</p> <p>Religion, Religionsfreiheit, Toleranz, Menschenrechte, Bürgerrechte, Ausgrenzung</p>

<p>Fogalmak, adatok</p>	<p><i>Fogalmak:</i> Revolution, Industrialisierung, Volkssouveränität, Wahlrecht, bürgerlicher Staat, Zollverein, soziale Frage, Gewerkschaft, christlich-sozial, Mittelstand, Massenproduktion, Überproduktion, Imperialismus, Mittelmächte, Blitzkrieg, Stellungskrieg, Materialschlacht, Reparation, Völkerrecht, Abtretungen, Machtergreifung, Reichskristallnacht, Konzentrationslager, Holocaust, totalitärer Staat, Gleichschaltung, kollektiver Schuld, Vertreibung, Entnazifizierung, Nürnberger Prozess, Besatzungsmächte, Luftbrücke, Berliner Krise, Wiederaufbau, Wirtschaftswunder, soziale Marktwirtschaft, Planwirtschaft, Einparteiensystem, politischer Pluralismus, Eiserner Vorhang, Kalter Krieg, neue Ostpolitik, Mauerbau, politische Wende, Mauerfall, Zwei-plus-Vier-Vertrag, Wiedervereinigung, neue und alte Bundesstaaten</p> <p><i>Személyek:</i> Bismarck, Hitler, Geschwister Scholl, Konrad Adenauer, Willy Brandt, Walter Ulbricht, Honecker, Helmut Kohl, Horn Gyula,</p> <p><i>Topográfia:</i> Preußen, Weimar, München, Berlin</p> <p><i>Kronológia:</i> 1848, 1871, 1914-1918, 1919, 1933, 1939-1945, 1949, 1972, 17. Juni 1953, 13. August 1961, 9. November 1989, 3. Oktober 1990</p>
<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló szabatosan, a szükséges szaknyelv felhasználásával, esetenként digitális eszközök alkalmazásával is be tudja mutatni a tanulmányai során feldolgozott történelmi témákat.</p> <p>Járatos a célnyelvi országok, elsősorban Németország történelmében és politikai rendszereiben, össze tudja hasonlítani azokat a magyar történelmi korszakokkal és azok politikai berendezkedésével. Képes hazájának legfontosabb történelmi eseményeit megnevezni a célnyelven.</p> <p>Ismer a célnyelvi történelmi korszakokból néhány kiemelkedő jelentőségű műalkotást és tudományos-technikai vívmányt, valamint azok alkotóit.</p> <p>Magabiztosan használja a célnyelvi ország tömegkommunikációs csatornáit az információgyűjtésben, képes az információk rendszerezésére és kritikus értelmezésére.</p> <p>Nyitottá és elfogadóvá válik más kultúrákkal szemben, megérti azok történelméből adódó sajátosságait.</p>

A tantárgy tartalmi szabad 10%-os keretében tanított tartalmak a Célnyelvi civilizáció tantárgy emelt szintű érettségi követelményeiből beemelt, illetve helytörténeti tartalmak. A

fenti táblázatban dőlt betűs jelöléssel.

